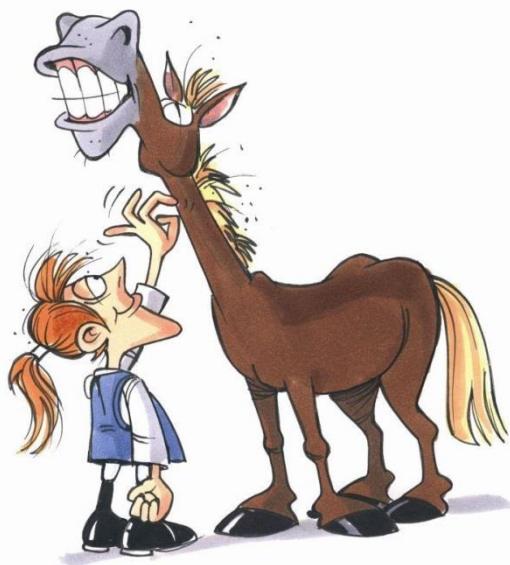


Hestens sanser

Følesansen

Hestens hud er veldig følsom, særlig på hodet, og ikke minst rundt nesen og mulen. Hesten kan ikke se rett foran seg på kort hold, men ved hjelp av værhårene som sitter rundt mulen, leppene, nesen og øynene, kan den registrere når den kommer i kontakt med noe. Disse følehårene er derfor viktige for hesten, og du må aldri klippe dem bort, selv ikke i forbindelse med konkurranse!

Hestens følsomhet spiller en viktig rolle i kommunikasjonen mellom hest og rytter under ridning. Ulike hesters følsomhet kan variere, men rytterens evne til å bruke hjelpene sine – vekt, sjenkel og hånd – påvirker hestens reaksjoner. En følsom rytter får ofte en hest som reagerer på fine hjelpere. På den annen side vil gjentatt og unyansert bruk av harde hjelpere føre til at hestens følesans blir dårligere, og den kan bli hard i munnen eller det vi kaller «død» for sjenkelen. Hesten har god følesans. Om du skulle være i tvil, så se på den når den vifter vekk en flue med halen.



Synet

Hestens øyne er plassert på hver side av hodet, slik at den har et stort synsfelt og lett oppdager farer både på nært hold og langt unna. Hesten kan se nesten hele veien rundt seg selv. Det er bare kroppen og hodeformen som gjør at den ser lite rett framfor seg, og den har et smalt blindt område rett bakover. Hesten har ikke noe område med helt skarpt syn, slik mennesker har.

For å kunne vurdere avstanden til en gjenstand som er rett under den og inntil ca. 120 cm framover, er hesten anhengig av å kunne snu på eller senke hodet og se hvor den går. Kunnskap om hvordan hestens syn fungerer, er viktig for ryttere og trenere. Hesten må ha frihet til å bruke hodet for å kunne fokusere og bedømme avstand og dybde, særlig på kloss hold. Hesten trenger for eksempel en viss grad av frihet til å bevege hodet for å få et godt synsinntrykk av et hinder i anridningen og for å kunne se hvor den lander med frambeina. Hestens aktivitetsnivå krever at den har godt syn både i dagslys og i mørke.

Hesten har bedre nattsyn enn vi mennesker, og den har derfor ikke problemer med å ta seg fram i mørke. Det er mye som tyder på at den ikke kan endre fokus like raskt som vi mennesker, og den bruker noe lengre tid på å tilpasse seg endrede lysforhold. Dette bør man ta hensyn til for eksempel hvis oppvarmingen til et dressurstevne forgår inne i et mørkt ridehus og selve konkurransearenaen bader i sollys. Det kan være en fordel å beregne litt ekstra tid ute før du begynner å ri programmet. En terrengbane på litt høyere nivå kan av og til inneholde hindre som tester rytterens innsikt i hestens syn og oppfattelsesevne. Et hinder som hoppes fra et åpent jorde og inn mot en mørk skog, er mye mer krevende enn et tilsvarende hinder som hoppes fra skogen og ut mot det åpne jordet. For stort tempo i anridningen vil kunne gi hesten litt for lite tid til å se hva som er bak hinderet, og et dårlig sprang eller en utbryting kan bli resultatet.



Luktesansen

Luktesansen er en av hestens viktigste sanser, som den bruker til å skille det kjente fra det ukjente. Hoppa lukter på føllet og kan på den måten kontrollere at det er hennes føll som dier. En hingst kan kjenne lukten av en hoppe på en halv kilometers avstand. Flemen er en type mimikk der hesten krøller opp overleppen og trekker været inn når den har luktet på noe spesielt. Flemen sees oftest hos hingster, særlig når de kjenner lukten av en hoppe. Luktesansen brukes også til å kommunisere med andre hester. Du kan se det når hestene slippes ut om morgenen, da skjer ofte en rask nese-mot-nese-kontakt, som er vanlig kommunikasjon mellom hestene.



Smaken

Smaken virker sammen med lukten. Det vil si at hesten først og fremst velger hva den skal spise ved hjelp av lukt, og deretter ut fra smak. Hesten har smaksløker på tungen, men også i gommen. Den kan skille mellom søtt, surt, salt og bittert.

Hørselen

Hesten hører veldig godt og kan oppfatte toneleier som både er høyere og lavere enn vi mennesker kan. Ørene er traktformet og kan vris nesten helt rundt. Hesten kan i tillegg bevege ørene uavhengig av hverandre. På den måten kan hesten fange opp lyder fra alle kanter, og det er nettopp slik den oppdager mange farer. Ved hjelp av ørene og kroppsspråket viser hesten også om den er redd, nysgjerrig eller sint.



Hesten er flinkere enn mennesket til å lokalisere hvor lyden kommer fra. Allerede som føll lærer den seg å lytte til alle våre menneskelige lyder, og fremfor alt stemmen vår. Den legger merke til og lytter til stemmeleiet vårt. Det er ikke ordene i seg selv hesten reagerer på, men derimot ordets lydmelodi og tonefallet den lærer seg. Har du tenkt på at rideskolehester ofte begynner å trave eller galoppere på ridelærerens kommando? Før rytteren har rukket å benytte rett hjelper, har hesten allerede fattet galopp, fordi den kjenner igjen ridelærerens lydmelodi i kommandoen.



Hentet fra

[http://www.rytter.no/Hestensvelferd/Kunnskapsbibliotek/Hestensatferd/Hestensanser.aspx](http://www.rytter.no/Hestensvelferd/Kunnskapsbibliotek/Hestensatferd/Hestenssanser.aspx)